

Sygn. akt IV CNP 11/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie ze skargi wnioskodawców
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Okręgowego w S.
z dnia 11 stycznia 2013 r., sygn. akt IV Ca [...],
w sprawie z wniosku E. C. i X. Y.
przy uczestnictwie A. Z. i B. Z.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 sierpnia 2014 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy E. C. i X. Y. wystąpili ze skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 stycznia 2013 r. o zniesieniu współwłasności, podnosząc w pierwszej kolejności zarzut obrazy art. 206 k.c. w zw. z art. 224 § 2 k.c. w rezultacie pozbawienie ich wynagrodzenia w kwocie 67 461 za wyłączne i bezumowne korzystanie z całej nieruchomości wspólnej przez uczestników A. Z. i B. Z..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego merytorycznego rozstrzygnięcia (wyroku, postanowienia co do istoty sprawy wydanego w postępowaniu nieprocesowym) sądu w zasadzie drugiej instancji, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a jego zmiana lub uchylenie w drodze innych środków prawnych, nie było i nie jest możliwe (art. 424¹ § 1 k.p.c.). Zasadą jest, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami albo *erga omnes*, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie ewentualnie jest dotknięte. Dlatego przy wykładni zawartego w art. 424¹ § 1 k.p.c. pojęcia „niezgodności z prawem” należy uwzględnić istotę i sens odpowiedzialności państwa przewidzianej w art. 417¹ § 2 k.c. w zw. z art. 77 Konstytucji oraz naturę władzy sądowniczej. Swoboda ocen sędziego wynika nie tylko z jej istoty, ale często z pojęć niedookreślonych, czy klauzul generalnych. W związku z tym w teorii prawa trafnie przyjmuje się istnienie tzw. luzu decyzyjnego, który oznacza możliwość wyboru przez sędziego jednego z możliwych rozwiązań.

Poza tym treść orzeczenia zależy od wyników wykładni, które mogą być różne w zależności od przedmiotu i stosowanych jej metod. W związku z otwartością semantyczną języka w tym także języka prawnego mogą mieć miejsce różne poprawne z punktu widzenia metod interpretacji. Z tych przyczyn tezę o istnieniu jedynego trafnego orzeczenia należy odrzucić. Dlatego też należy uznać, że różnej treści orzeczenia wydane w podobnej sprawie mogą być „zgodne

z prawem" (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 1991 r., III ARN 32/91, PUG 1992, nr 2- 3, poz. 4).

Z tych wszystkich względów definicja bezprawności dotycząca art. 424¹ § 1 k.p.c. jest nieco odmienna od tego ogólnego pojęcia funkcjonującego na gruncie prawa materialnego i procesowego. Prawomocne orzeczenie jest niezgodne z prawem, gdy jest sprzeczne z niepodlegającymi różnej wykładni przepisami i z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/050SNC 2007, nr 1, poz. 17, z dnia 14 grudnia 2006 r., I BP 13/06, M. P.Pr. 2007, nr 5, poz. 253).

Przy ocenie więc, czy skarga jest oczywiście bezzasadna należy uwzględnić „obostrzone” pojęcie bezprawności orzeczenia w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. Podkreślić należy, że Sąd drugiej instancji odwołując się do judykatury (uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., III CZP 3/08, Lex Polonica nr 1858134 i wyroku Sądu Najwyższego z 23 czerwca 2010 r., II CSK 32/10, Lex Polonica nr 2537352) wyszedł z trafnego założenia, iż współwłaściciel może domagać się od pozostałych współwłaścicieli, korzystających z rzeczy wspólnej z naruszeniem art. 206 k.c. w sposób wykluczający jego współposiadanie, wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy z zachowaniem przesłanek określonych w art. 224 § 2 lub art. 225 k.c.

Nie uwzględnił jednak tego żądania wnioskodawców z tego względu, że oparł się na ustaleniu, iż wnioskodawcy opuścili przedmiotową nieruchomości dobrowolnie (nie zostali pozbawieni jej współposiadania przez uczestników), czego objawem było wywiezienie części wspólnych maszyn do hali w B.. Skarżący przeoczyli, że podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424⁴ *in fine* k.p.c.). Wskazane więc ustalenie wiąże Sąd Najwyższy, a można z niego wywieść wniosek, że uczestnicy nie naruszyli uprawnień wnioskodawców do współposiadania rzeczy wspólnej, tj. iż nie naruszyli w sposób wyżej zasygnalizowany art. 206 k.c.

Poza tym zwrócić należy uwagę że kwestia wykładni i stosowania art. 206 k.c. budziła kontrowersje w literaturze i judykaturze oraz została dopiero

rozstrzygnięta w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2013 r., III CZP 88/12 (OSNC 2013, nr 9, poz. 103), a więc już po zapadnięciu zaskarżonego postanowienia. Wcześniejsza więc, nawet odmienna od przyjętej, wykładnia art. 206 k.c. nie naruszała prawa w wyżej zasygnalizowanym znaczeniu.

Z tych względów na podstawie art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

[aw]